

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Missionis Anglicanæ Societatis Iesv

More, Henry

Avdomari, 1660

Redit ad Patos. n. 48.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38320

Paulo plus centum leucis distans regio, quam *de los Patos* antiquiores nominarunt, altero tanto à flumine Argenteo disiuncta, gente habitata mansuetiore quàm illæ plerumque ferunt Prouinciæ. Huc, relicto Flumine Ianuarij, in cuius Collegio se ad iter parauerat, per pagos Conceptionis, Sancti Ioannis, & Sanctæ Mariæ ad Niues, ad Insulam Sanctæ Catharinæ in cynba delapsus, cum traiecisset locus P. Ioanni Fernandez *Gato*, acceptus est à concurrentibus populis summa cum lætitiæ significatione; intelligebant enim ab huiusmodi hominibus nil nisi salutare inferri. Ac primis duobus annis quibus ea loca coluit tantam fidei Christianæ amplectendæ retinendæque cupiditatem illi nationi iniecit, vt cum expleto concessionis tempore redendum per obedientiam esset, absconderent indigenæ cymbas, neque in discessum consentirent nisi facta promissione reuertendi, iunctisque ex gente sua Legatis sex qui coram necessitatem reditus explicarent. Oratione verò ac Mortificatione magis, atque seruate dicendi profuisse dicitur, quàm linguarum peritia, aut eloquentia.

Et ad Goai
tacazes.
cap. 11.

At interim dum de reditu capitur consilium alia illi defertur Missio, à Flumine quidem Ianuarij propior, ab humano autem more longe alienior, neque minus montium Sylvarumque proceritate & asperitate horrida, quàm insita humanarum carniū edacitate horrenda: montes tanto celsius Alpius dicuntur eminere quanto Alpes subjectis vallibus; edacitas verò tanta est vt non in delicijs modò habeatur illa caro, sed exquisitis ceremonijs celebrentur dies quibus illa vesci contigerit, & humanorum ossium ingentes cumulos habeant, ad tuguria sua congestos, monimenta egregiè, scilicet, factorum cum sese inuicem mactarint. Vallibus etiam suarum non defunt delitiæ, fontium, riuorum, lacuum, pratorum, piscium, ferarum, auium, diuersi multiplicisque generis, si genus hominum in bestias non degenerasset, & in se inuicem non essent quàm in ipsas quas venantur quotidie feras crudeliores. *Goaitacazes* nominabantur, nullo cultu Religiosi; diuinationibus dediti, diuinitatem nullam venerantes, neque vitam agnoscentes alteram quàm quæ hinc bestiarum in morem agitur. Iunctus igitur P. *Ioanni Lobato* (viro in ora Brasiliæ æquè admirando) comitante cum suis Capiteo Promontorij Capitis frigidi, iter ingreditur exeunte Sept. anni sexcentissimi decimi noni; legunt litora, peruagantur syluas, auscultant si quis forte strepitus audiatur ingruentium venatorum: cum primis qui apparuere inuito fædere, ad interiora penetrant sumptis ex ipsis viæ ducibus cum quibus primò pepigerant. Pluribus deinde in congressibus cum pluribus remotioribusque habito colloquio, & firmata pace commercioque cum Lusitanis, fructum tulere operæ à metu præsentis securitatem, spem in futurum totius gentis conuertendæ, & in formam quæ nunc est liberaliorem reducendæ.

Redit ad
Patos

L. 4. c. 25.

XXXVIII. In reditu ad *Patos* spei expectationique non respondit euentus. Gens facilis & inconstans, seiuncta à Christianorum commercio,

cio, multis implicata superstitionibus, multis, maleficiorum circumscripta atque ludificata præstigijs, nullius subdita potestati, faciles recta nuntiantibus dabat aures, difficulter actione quæ audierat complectebatur, naturâ vitiatâ inhibente, retrahente consuetudine, exemplo, Societate, quæ, cum nōdum eo loci constituenda videretur Europæorum Colonia, plus virium habitura essent ad semina quæ iaciebantur corrumpenda, quam paucorum hominum industria aut labores ad fouenda: Itaque re cum Superiore *Dominico Coelho* per literas communicata reuertit ad *S. Paulum*, paucorum Infantium Baptizatorum coronis cōtentus, quando quidem adulti tantî præmij sua se rapacitate reddebant incapaces. Duo hoc in itinere narrantur accidisse miraculo similia. Delederant nauigantes in Insulam Sancto Sebastiano & oppido Sanctorum interiacentem; post modicam refectioem subdlexerat se *Almeyda*, pro more suo, vt orationi recollectionique aliquid daret temporis; Cùm ad horam concidendi non adesset quaeritur sollicitè & fat diu, cura suspensis omniū animis tanquam de perditio, apparet subito in medio astantium, auditurque dicere, *Hic sum*, cùm nemo quâ vel vnde venisset notare potuerit. Aliud erat de Balena cymbam insequente; Hæc illis in oris visuntur frequentes non paruo commeatium periculo. Accesserat propius ista, & capite cymbam penè contingebat; *Almeida* impeteritus suum exiit, & data benedictione dimittit ludibundâ & quasi de beneficio exultantem. Et hæc quidem vnicuique licitum est pro arbitrio interpretari; Pleni sunt autē eius Historiæ libri quintus & sextus, varijs generibus curationum, prædictionumque, quæ si ita vt narantur gesta sunt, haud paruam miraculi speciem gerunt; gesta autē esse vt narrantur non est cur quispiam in dubium vocet, cùm à fide dignis & iuratis testibus narrentur: quorū quædam hic inserenda duxi, nè eius viri per Europam oblcara sit existimatio, qui in altero orbe commune fuit dolentium perisogium, & oraculum dubitantium.

XXX XII. *Ioannes de Oliveira* Coadiutor Societatis & Pharmacopæus à febris Hæcticæ agritudine eo deductus fuerat vt cùm graeolentem putredinem per os eijceret, medicorum iudicio à communi consuetu præcul amouendus videretur, accedit ad hominem *Almeida* & sic alloquitur; "Doleo, mi frater, quod Medici tuo malo non reperiant remedium; si Pater Rector dabit veniam, ego ducam te extra Collegium, & confido in Deo, & in Virgine Matre Admirabili, & in Patre nostro *Francisco Xaue-rio*, quod post paucos dies reducam te sanum, vt multis deinde annis possis seruire Societati.) Eadem cùm repetijset coram Rectore, impetrata licentiâ concedit in villam illi Collegio annexam (erat autem Fluminis Ianuarij) Isthic instituit nouendiales ferias Ieiuniorum, ciliciorum, flagellationum, precationum, in honorem præcipuè Virginis Mariæ & Sancti Xaue-rii; de die Sacrosanctum Sacrificium offerebat in eundem finem, de nocte adibat bonum fratrem, animabat, fouebat manu pectus & latera, hortabatur vt suam adderet operâ precando, & in intercessione Beatissimæ Virginis & San-

Curationes
L. 5. c. 7.